

Oheismateriaali valtuustoaloite kotihoidontuen kuntalisän (Hyvinkää-lisä) käyttöönottaminen alle 2-vuotiaan lapsen hoidossa kotona

Selvityksiä ja tutkimuksia aiheeseen liittyen

Kuntaliiton selvityksestä tarkemmin [Selvitys kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisistä ja niiden maksatusperusteista sekä palvelusetelistä 2024 | Kuntaliitto.fi](#)

Tutkimustuloksia kotihoidon vaikutuksista

Keskustelu kotihoidon ja päiväkotihoidon paremmuudesta on ollut Suomessa vilkasta. Tutkimustulokset ovat osin ristiriitaisia. Kaikki asiantuntijat korostavat kuitenkin hoidon laatua tärkeimpänä tekijänä.

Katja Tervahartiala havaitsi väitöskirjassaan vain pieniä eroja lasten stressinsäätelyssä kotihoidon ja varhaiskasvatuksen välillä. Tarkemmin tutkimuksesta: [Early childhood stress regulation in out-of-home childcare and in at-home parental care – Associations with child temperament and age – The FinnBrain Birth Cohort Study - UTUPub](#)

Österbackan ja Räsänen (2022) tutkimuksen keskeisiä havaintoja kotihoidon tuen vaikutuksista äitien työhön paluuseen oli, että korkeampi kotihoidon tuki viivästyttää työhön paluuta. 100 € suurempi tuki pidentää kotihoitojaksoa keskimäärin 2–3 kuukaudella. Korkean tulotason ja koulutuksen omaavat äidit palaavat nopeammin töihin. Pienituloiset äidit eivät välttämättä voi jäädä kotiin pitkään, mutta heidän paluunsa riippuu työpaikan saatavuudesta ja työllistymismahdollisuuksista. Tuen taso vaikuttaa myös ennakoivasti. Äidit saattavat palata töihin nopeammin, jos tietävät tuen pienenevän lähiaikoina. Asiasta tarkemmin [Lastenhoidon tukien uudistus voi lisätä tasa-arvoa sekä sukupuolten että sosioekonomisten ryhmien välillä - Flux Consortium](#).

Tutkijat Kosonen & Huttunen (2018) totesivat, että hyvän tukijärjestelmän piirre on se, että se huolehtii tukea tarvitsevien toimeentulosta, mutta on neutraali eikä ohjaa liikaa ihmisten valintoja. Kotihoidon tuki esitetyn mukaisena ohjaa valintoja. Tämä lisäksi Kososen & Huttusen artikkelissa todetaan, että pidemmät kotihoitojaksot lisäsivät todennäköisyyttä huonompiin tuloksiin neuvolan Lene-testissä, mutta eivät vaikuttaneet kouluarvosanoihin tai koulutusvalintoihin. Tutkimuksesta tarkemmin: [Kotihoidon tuen vaikutus lapsiin](#)

Kososen artikkelissa kotihoidon tuen vaikutuksista (2022), todettiin, että suurempi kotihoidon tuki vähentää äitien työllisyyttä ja ansiotuloja jopa kymmenen vuoden ajan lapsen syntymän jälkeen. Tutkimuksessa ei havaittu positiivisia vaikutuksia lapsiin, ja osa mittareista ei osoittanut tilastollisesti merkitseviä vaikutuksia. Artikkelista tarkemmin: <https://vatt.fi/-/uusi-tutkimus-lasten-kotihoidon-tuen-vaikutukset-ovat-negatiivisia>

Kuntalehden 30.1.2025 julkaisemassa artikkelissa viitataan Åbo Akademin ja Kelan tutkimukseen, jonka mukaan korkeammat kuntalisät pidentävät äitien kotihoitojaksoja ja

heikentävät työmarkkinanäkymiä sekä palkkakehitystä. Tutkijoiden mukaan pitkien kotihoitajaksojen lyhentäminen olisi hyödyllistä sekä lapsille että äideille Artikkelista tarkemmin: (<https://kuntalehti.fi/uutiset/opetus-ja-kulttuuri/tutkimus-kuntalisat-pidentavat-aitien-kotihoidon-tuen-jaksoja/>)

Kuumakunnat

Alla olevaan taulukkoon on koottu tiedot kuumakuntien tilanteesta tekoälyllä.

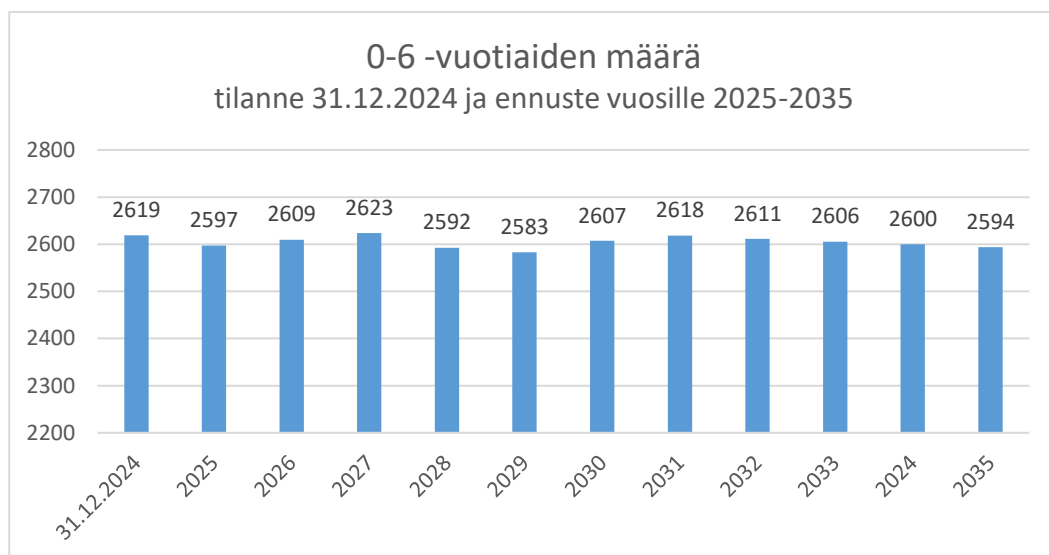
Kunta	Kuntalisä käytössä	Lisätiedot
Nurmijärvi	☒ Kyllä	Alle 2-vuotiaille, sisarusehto poistettu 1.1.2025 alkaen
Kerava	☒ Kyllä	Kerava-lisä (100 €), erityiskeravalisä (300–450 €), ei varhaiskasvatuksessa
Tuusula	☒ Kyllä	Alle 3-vuotiaille, maksetaan Kelan tuen lisäksi
Sipoo	☒ Kyllä	200 €, 1.8.2025 alkaen myös jos sisaruksia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa
Järvenpää	☒ Ei	Ei ole kotihoidon tuen kuntalisä, vaan yksityisen hoidon tuen kuntalisä (200 € yli 25 h/vko)
Kirkkonummi	☒ Ei	Poistettu 1.3.2021, ei palautettu
Vihti	☒ Ei tietä	Ei vahvistettua tietoa, todennäköisesti ei käytössä

Kuva 1: Kuumakuntien tilanne (koottu tekoälyllä 1.8.2025)

Hyvinkään kaupungin tilanne

Syntyvyys ja väestökehitys

0–6-vuotiaiden lasten määrä 2024 ja väestöennuste 2025–2035

Huoltajakysely kotihoidontuen kuntalisästä

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut toteutti huoltajakyselyn kotihoidontuen kuntalisästä 28.4.-11.5.2025. Kyselyyn vastasi 462 huoltajaa, joista 61,5 %:lla oli alle 2-vuotiaita lapsia. [Kyselyiden tulokset - Hyvinkään kaupunki](#)

Lain näkökulmasta

Opetushallituksen mukaan varhaiskasvatus on osa suomalaista koulujärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen. [Mitä on varhaiskasvatus? | Opetushallitus](#)).

Hyvinkään houkuttelevuus

Tarkemmin siitä, millaisiin perheisiin kuntalisän maksaminen erityisesti vaikuttaa: Childcare-tutkimushankkeen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttamista tutkimuksista.

[Kotihoidon tuen kuntalisän yhteys lapselle valittuun hoitomuotoon ja äitien taustatekijöihin :: JYX](#)

Kustannusvaikutusarviointia

Lähtökohtaisesti kuntalisän maksaminen on kaupungille taloudellisesti järkevää vain, jos riittävä määrä lapsia jää pois varhaiskasvatuksesta. Mitä laajempi ikäryhmä on, sitä enemmän syntyy kustannuksia. Alla olevaan taulukon on kuvattu arvio kotihoidon tuen käyttäjien määrästä huomioiden ennuste ja varhaiskasvatusta käyttävien lasten määrä (30.6.25), jolloin noin 12 % 10-12 kuukauden ja 54 % 18 kuukauden ikäisistä lapista käytti varhaiskasvatuspalveluita.

- Taulukko on karkea laskelma Hyvinkään kotihoidontuen kuntalisän vaikutuksesta eri ikäluokkien lasten hoitoratkaisuihin, kun lähtötietoina on vuoden 2025 arviot.
- Taulukko vertailee, kuinka moni lapsi on varhaiskasvatuksessa ja kuinka moni kotihoidossa.
- Sitä, kuinka kuntalisän maksaminen voisi vaikuttaa siihen, kuinka moni lapsi jäisi kotihoitoon, on haastava arvioida.
- Kuntalisä voisi vähentää varhaiskasvatuksen kysyntää, jos riittävä määrä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia siirtyisi kotihoitoon.

KOTIHOIDONTUEN HYVINKÄÄ-LISÄ KARKEA LASKELMA						vakapaikka €/kk	Kuntalisä		Hyvinkään lakisääteisen khtuen ka €/kk	Lakis+kuntalisä €/v	
					lukumäärä	1 427 €	100 €	200 €	304 €	100 €	200 €/kk
Ikäluokka	'2025 lapsimäärä ennuste	Lapsia vakassa 30.6.25	vakassa %	Kotihoidon tuella olevat (arvio em tiedoilla 30.6)	Arvio kotihoidon tukea käyttävistä, jos kuntalisää maksettaisiin	Vaka kustannukset kotihoidon vaihtoehtona(10 12 kk tai 10-18 kk €/kk)	Mahdollisen kotihoidon tuen kuntalisän kustannusvaikutus €/kk		Hyvinkään lakisääteinen kuntalisä keskiarvo €/kk	Lakisääteinen kotihoidontuki ka Hyvinkää + kuntalisä ns. Hyvinkäälisä €/vuosi	
0-0	342								103 968 €		
10 kk (sis. 2 kk)	57	7	12	50	50	71 350	5 000	10 000	15 200 €	20 200	25 200
1-1	334	180	54	154					101 536 €		
1,6 v (sis. 18 kk)	167	90	54		77	181 229	7 700	15 400	23 408 €	31 108	38 808
2-2	332	270	81	69					18 848 €		
yht. lapsia	1008	450	45	273	127						
10-12 kk kuntalisä / 2kk							10 000	20 000	30 400 €	40 400	50 400
10-18 kk kuntalisä/ 8 kk							101 600	203 200	308 864 €	410 464	512 064

Taulukko 1. Kotihoidontuen karkeat laskelmat